

“Hem de fer sentir als ciutadans l'orgull de ser europeus”

Ruprecht Polenz comparteix amb la cancellera Angela Merkel no només l'afiliació política, sinó també el caràcter conciliador i la capacitat de buscar un camí cap a l'entesa. Entre abril i novembre del 2000 Polenz va ser secretari general de la Unió Cristianodemòcrata Alemanya (CDU), el partit que ara presideix Merkel, en un moment en què la cancellera buscava precisament cohesionar els corrents del seu partit després del període del Helmut Kohl. Polenz es nega, ara per ara, a parlar d'un "Pla B", si resulta que els 27 no se'n surten en aquest gran repte d'una UE necessitada d'una identitat comuna. La cimera del cinquantè aniversari del Tractat de Roma, bressol de la UE, ha de servir per marcar aquest camí, diu.

—Tot va començar fa cinquanta anys, amb sis països del cor d'Europa com a signants d'un tractat que va originar la Comunitat Econòmica Europea. Des del gener, la UE té 27 membres, 27 estats de fora o de dins del cor d'Europa, amb sistemes i trajectòria democràtica ben diferents. Encara és possible trobar consensos, prendre decisions conjuntes?

—És possible i ha de ser-ho, perquè tots són democràcies i part substancial de la Unió. Hi ha moltes coses en comú, compartim uns valors. Però té raó: són països molt diferents, amb històries molt diferents i que a causa de les seves diferències geogràfiques o de dimensions tenen també diferents punts de vista. Això no treu, però, que, especialment en política exterior, haguem de ser capacos de poder parlar amb una sola veu. Per això és necessari que, a més de voluntat de consens, hi hagi les estructures institucionals convenients. Sobre la base del Tractat de Niza, a la llarga, no serà possible. Per això la presidència

Ruprecht Polenz (Denkwitz, Alemanya, 1946) presideix el Comitè d'Exteriors del Parlament alemany. En aquesta entrevista, aquest destacat polític de la CDU es mostra fermament convençut que hi ha una via per a tirar endavant la Constitució Europea, encara que admet la dificultat de trobar-la.

alemanya vol presentar una proposta, un programa, per treure endavant un tractat que possibiliti una UE amb capacitat operativa.

—Fa cinquanta anys Alemanya era un país derrotat, el perdedor de la Segona Guerra Mundial. Ara és la gran esperança de salvació per a la UE. Com veuen la resta dels socis aquesta funció de lideratge?

—Alemanya té aquesta funció de lideratge, però és només momentània, per un semestre. Triguem anys a tornar a presidir la UE. Al marge d'aquesta presidència de torn, Alemanya ha pres ocasionalment la iniciativa juntament amb França, amb propostes comunes, sortides de dos països del cor d'Europa, que políticament segueixen filosofies polítiques fins i tot divergents. Alemanya té un sistema federal, França és més cen-

tralista. Nosaltres som més transatlantistes, França aposta més per la multipolaritat. De manera que, la resta de socis, quan veuen que França i Alemanya estan d'acord, d'alguna manera poden pensar que la proposta està prou elaborada per satisfer fonaments diferents, sempre que sigui recolzada pels altres socis.

—Ara, però, no hi ha consonància de parers en l'eix francoalemany respecte a com treure de l'embut la Constitució. La cancellera Angela Merkel és contrària a un minittractat, com proposa França...

—És massa d'hora per dir com serà el text. Els francesos voldrien reduir-ne l'àmbit, però hi ha altres socis que volen el contrari. No serà fàcil, però cada cop està més clar, cimera rere cimera, que els 27 necessiten un nou fonament per funcionar, que així no es pot continuar. I aquest fonament ha de ser el nou Tractat.

—De la cimera del 25 de març s'espera l'anomenada Declaració de Berlín, reflex d'aquests cinquanta anys d'història i alhora una mirada cap al futur. Pot una Declaració, la que sigui, resoldre els problemes actuals de la UE o serà només un senyal, un símbol d'un desig d'unitat?

—Una declaració pot tenir una forta influència en l'opinió pública europea, fer que prengui consciència que hi ha una identitat europea. L'èxit d'aquesta cimera potser es mesuri en funció del que es faci en favor de la identitat europea, del projecte comú, no de quin país ha tret més o menys de Brussel·les, com en altres casos.

—La canceller Merkel va dir davant el Parlament d'Estrasburg que no tenir la Constitució llesta fins a l'any 2009, a les properes eleccions europees, seria una catàstrofe històrica. No hi ha un pla B, per a aquest cas?

—Miri, si realment volem marcar-nos un objectiu, ens hem de concentrar en aquest, no parlar d'un pla B, una alternativa per si de cas no s'aconsegueix el que es vol. L'objectiu és el pla A, no un pla B, i en això ens hi hem de concentrar. Després de les eleccions franceses serà més fàcil parlar del que cal fer per arribar a aquest objectiu A i de quin calendari ha de seguir.

—Veu possible, però, un retorn al

“Alemanya vol proposar un programa per tirar endavant un nou Tractat”

concepte de l'Europa de dues velocitats, una del nucli de socis tradicionals i una altra per als nous, en cas que no s'aconsegueixi aquest objectiu A?

—Li puc dir amb seguretat que no en el sentit d'una divisió en dues parts de la UE, com la que apunta. Però sí en alguns àmbits. De fet, aquesta divisió funciona ja entre els socis que tenen

més en comú. Hi ha una distinció entre els països de l'eurozona i els que no ho són, per exemple, o els del Grup de Schengen.

—**La cancellera Merkel va dir, d'entrada, que un semestre són sis mesos, res més que això, com si volgués reduir expectatives exagerades. També es va dir que a la primera part del semestre es concentraria en tasques**

discretes, consultes bilaterals, per prendre embranzida després, passades les eleccions franceses. L'oposició alemanya ha acusat la cancellera de no haver fet res o molt poc fins ara. Cal esperar resultats espectaculars, encara, del semestre alemany?

—Un semestre és un període curt, té raó la cancellera. Moltes de les gestions que fins ara s'ha fet han estat una tasca discreta i els resultats no es veuran, probablement, fins a la cimera de cloenda. S'ha començat el procés de discussió sobre la realitat dels 18 membres que han ratificat la Constitució, dels dos que han dit que no i de la resta que diuen que millor esperar a veure què passa. La situació es complexa especialment per als països on s'ha rebutjat un text que els seus caps de govern havien consensuat. S'haurà de modificar el text, és clar, però el que es vol, el que volem tots, es conservar-ne l'essència, perquè per damunt de tot hi ha la voluntat de fer una UE amb capacitat operativa.

—**Tornem a la Declaració de Berlín i a la seva transcendència històrica. No creu que el ciutadà vol menys símbols i més realitats, per exemple en qüestions que el preocupen cada cop més, com ara el canvi climàtic. No creu que seria millor, per a la presidència alemanya, poder mesurar el seu èxit de gestió en qüestions concretes, com ara un pronunciament comú en matèria de reducció de emissions, defensa del medi ambient o política energètica, el gran tema “secret” i oficis d'aquest semestre.**

—És clar que seria un gran èxit, però no per a la presidència actual o per a la següent, sinó per a tota la Unió. La presidència no té com a objectiu fer-se un monument, sinó avançar cap a objectius bons per al conjunt de la UE. No serveix de res marcar-se objectius exagerats, perquè això comporta ràpidament el risc de decepció. S'ha de ser ambiciós, això sí. I respecte a la Declaració: serà simbòlica, però és important. És important que, a més d'orgulls nacionals, creixi un orgull de ser europeu. Hem de fer que el ciutadà senti, a més d'aquests orgulls nacionals, com a italià o com a alemany, l'orgull de ser europeu.

Gemma C. Serra
Berlín

“Després de les eleccions franceses serà més fàcil parlar dels objectius”